

УРОЖАЙНІСТЬ ВЕГЕТАТИВНОЇ МАСИ БОБОВО-ЗЛАКОВИХ ТРАВСУМІШЕЙ ЗАЛЕЖНО ВІД ТЕХНОЛОГІЧНИХ ЗАХОДІВ ВИРОЩУВАННЯ

Василенко М.Ю., Свистунова І.В.

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Формування надійної кормової бази у сучасному аграрному виробництві передбачає вирощування високопоживних кормів у достатній кількості, зокрема шляхом запровадження бобово-злакових агрофітоценозів озимих культур. Особливістю їхнього розвитку є те, що нарощування вегетативної маси переважно забезпечується за рахунок вологи, накопиченої в осінньо-зимовий період, що сприяє підвищенню стабільності врожайності [1, 2].

Серед зернобобових компонентів, які використовуються у змішаних посівах із озимими злаками, перспективним є сорт горошку паннонського Орлан, біологічні особливості якого – зокрема, інтенсивність росту, розвиток, а також накопичення поживних речовин у фітомасі – ще недостатньо вивчені, особливо в умовах змішаного вирощування з злаковими культурами. У зв'язку з цим актуальним є дослідження кормової продуктивності посівів суміші горошку паннонського та тритикале озимого залежно від норм висіву та рівнів мінерального живлення [3].

Мета досліджень – встановити особливості формування кормової продуктивності змішаними посівами тритикале озимого з горошком паннонським залежно від технологічних чинників вирощування.

Дослідження проводили у 2024 році в умовах ПРАТ ПЗДГ «Золотоніське» Черкаської області. Для досліду використовували сорт тритикале озимого Петрол (оригіатор - ННЦ «Інститут землеробства НААН») і сорт горошку паннонського Орлан (Інститут кормів та сільського господарства Поділля НААН), норми висіву яких в одновидових посівах становили, відповідно, 5,0 та 3,0 млн схожих насінин/га. У змішаних бінарних посівах норма висіву кожного з компонентів варіювала.

За результатами досліджень встановлено, що на чорноземі типовому малогумусному для формування урожайності вегетативної маси на рівні 46,7 т/га з високою поживною цінністю рекомендується висівати тритикале озиме сорту Петрол та горошок паннонський сорту Орлан з нормами висіву 3,5 та 1,5 млн./га схожих насінин та вносити мінеральне добриво у нормі $N_{45}P_{45}K_{45}$. За такої технологічної моделі вирощування збір сухих речовин складав 8,89 т/га, в тому числі 3,03 т/га за рахунок бобового компоненту, а кормова маса зазначеного варіанту містила сирих речовин: протеїну – 14,8 %, клітковини – 25,5 %, жиру – 1,9 % та 52,0 % БЕР.

Список використаних джерел

1. Бовсуновська О.В. Формування кормової продуктивності бінарних сумішей горошку посівного паннонського із тритикале озимим залежно від елементів технології вирощування в Лісостепу правобережного. Біоресурси і природокористування. 2018. Том 11, №1–2. С.87–94.
2. Гетман Н., Бугайов В., Іскра О., Василенко Р., Степанова І. Продуктивність сумішей горошку паннонського з тритикале озимим залежно від ґрунтово-кліматичних умов вирощування. Корми і кормовиробництво. 2017. Вип. 82. С. 96–101.
3. Гетман Н.Я. Дослідження інновацій в кормовиробництві – горошок паннонський (*Vicia pannonica* С.). Сільське господарство і лісівництво. 2021. №22. С. 45–55.

Національний університет біоресурсів і природокористування України
Національна академія аграрних наук України
Інститут сільського господарства Полісся НААН України
Інститут продовольчих ресурсів НААН України
Інститут садівництва НААН України
Актюбінський регіональний державний університет ім. К.Жубанова
RAGT Semences
Lulea University of Technology
Університет прикладних наук Вайєнштефан-Тріздорф
International Academy of Applied Sciences in Lomza

**Матеріали МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ
«ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА, ЛОГІСТИКИ ТА
ПЕРЕРОБКИ ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА»**

*присвяченої 110-річчю від дня народження видатного вченого,
основоположника кафедри технології зберігання, переробки та
стандартизації продукції рослинництва,
завідувача кафедри з 1968 по 1987 рр.,
доктора сільськогосподарських наук, професора
ЛЕСИКА БОРИСА ВАСИЛЬОВИЧА
2-3 червня 2025 року*

Київ - 2025

Матеріали доповідей міжнародної науково-практичної конференції «Інноваційні технології виробництва, логістики та переробки продукції рослинництва» присвяченої 110-річчю від дня народження видатного вченого, основоположника кафедри технології зберігання, переробки та стандартизації продукції рослинництва, завідувача кафедри з 1968 по 1987 рр., доктора сільськогосподарських наук, професора Лесика Бориса Васильовича, 2-3 червня 2025р./ Редкол.: Подпрятів Г.І. (відп. ред.) та ін. Київ, 2025. 260 с.

Матеріали доповідей подані в авторській редакції учасників конференції

Відповідальний редактор: Г.І. Подпрятів

Технічне редагування, комп'ютерна верстка: В.І.Войцехівський

Адреса установи:

Національний університет біоресурсів і природокористування України
(НУБіП України)

вул. Героїв оборони, 15, м. Київ

03041, Україна

<https://nubip.edu.ua>

Агробіологічний факультет: <https://nubip.edu.ua/structure/abf>

Кафедра технології зберігання, переробки та стандартизації продукції
рослинництва ім. проф. Б.В. Лесика:

<https://nubip.edu.ua/node/1106>

<https://nubip.edu.ua/node/25814>